

Karkkilan Työväen Näyttämö
Kaikkiin neljään tuuleen - Edith Södergranin runoja ja kirjeitä

Esitykset Karkkilasalissa (Anttilankatu 2-4)

pe 7.3. klo 19.00

su 16.3. klo 17.00

Liput 12 € ovelta

la 8.3. klo 19.00

pe 21.3. klo 19.00

pe 14.3. klo 19.00

la 22.3. klo 19.00

”Minun runoni on otettava huolettomina käsivarapiirroksina. Mitä sisältöön tulee, annan vaiston rakentaa valmiiksi sen minkä avoimena odottava älyni näkee. Itsevarmuuteni johtuu siitä, että olen löytänyt ulottuvuuteni”

Edith Södergran syntyi Pietarissa 1892, mutta hänen perheensä muutti pian Karjalan kannaksella sijaitsevaan Raivolaan. Edith sairastui keuhkotautiin 1907 – hänen isänsä kuoli samaan sairauteen vuonna 1907. Sairauteen ei ollut tuolloin parannuskeinoa ja noin 80% sairastuneista menehtyi sairastettuaan keskimäärin 10 vuotta. Edithin elämä oli vuosikausia potilaan elämää, matkustelua suotuisamman ilmaston ja hoidon löytämiseksi. Sveitsissä hän toipui siinä määrin että palasi Raivolaan 1913, jonne hän asettui loppuiäkseen.

Kirjailija ja kriitikko Hagar Olssonista tuli Södergranin ystävä. Södergran hävitti kaikki henkilökohtaiset kirjeensä ja muun vastaavan materiaalin. Hagar Olsson julkaisi 1955 Edithin hänelle lähettämistä kirjeistä kokoelman, jossa hän myös kertoo kirjeissä esiintyvien tapahtumien taustoja. Olssonin lisäksi vain runoilija Elmer Diktonius kuului Södergranin pieneen ystäväpiiriin.

Edith Södergran oli tyyppiä jota kovat kokemukset tuntuivat vain karaisevan. Elämänhalu ja voimantunto ovat hänen alituinen johtotähtensä. Toisaalta tietty kepeä surumielisyys, vaivihkainen kuolemanaavistus on suoraan tai rivien välistä luettavissa hänen parhaissa töissään.

Edith Södergran kuoli kotonaan Raivolassa juhannuspäivänä 1923. Hänet haudattiin aivan kotinsa vieressä olevan ortodoksikirkon hautausmaahan.

Pentti Saaritsa: ”Yksinkertaisen, plastisen kauniin kielensä takia Södergranin lyriikka, sen omaperäinen mutta vaivattomasti tajuttava symboliikka on edelleen hämmästyttävän tuoretta luettavaa. Kieli on muuttunut paljon Södergranin päivistä; silti maksaa edelleen vaivan ponnistaa hiukan ja nähdä ne yleisten asioiden ääriviivat, jotka erottuvat hänen symboliensa takaa.”

Karkkilan Työväen Näyttämön esityksessä käydään läpi välähdyksiä Södergranin elämästä hänen runojensa ja kirjeidensä välityksellä. Esityksen on ideoinut Mika Nikander ja hän on myös ohjannut esityksen yhdessä Kirsi Kahelan kanssa. Tekstien tulkkeina ovat Liisa Nikander, Virpi Lepistö, Katri Kettunen, Anu Frosterus, Antti Lehtonen, Kalle Kotilainen, Katri Kettunen, Tuula Hilkkamo, Kirsi Kahela ja Kari Mäkilä.

”Minulla on portti kaikkiin neljään tuuleen.
minulla on kultainen portti itään – rakkaudelle, joka ei tule koskaan,
minulla on portti päivälle ja toinen ikävälle,
minulla on portti kuolemalle – se on aina avoin.”